

NR 8 27 september 2006

FINLANDS

SYNSKADADE

TidningACstema:
FSS ger ut flera
olika tidningar

En pratstund med
Aili Alexandersson

Insändare:
Varför en
finlandssvensk
talsyntesröst?

FINLANDS SYNSKADADE

är medlemstidning för Förbundet Finlands Svenska Synskadade. Tidningen utkommer med tio nummer per år i storstil, punktskrift och i elektronisk version, se www.fss.fi/aktuellt/fs. På kassett utkommer tidningen integrerad i tidningen Medlemsbandet. Du kan också beställa tidningen som e-postbilagga. 2006 är tidningens 95:e årgång och den omfattar tio nummer. Nummer 9/2006 utkommer den 25 oktober, manusstopp den 3 oktober och nummer 10/2006 får du den 1 december, manusstopp den 9 november.

Utgivare

Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf
Nylandsgatan 25 A 6, 00120 Helsingfors
Tfn växel 09-6962 300

Tf. chefredaktör Mari Pennanen
Tfn 09-69623013, fax 680 2064
e-post: mari.pennanen@fss.fi

Meddelanden mottas av chefredaktören
Betald annonser mottas dessutom av
Hans Åhman, tfn 0500-604679, e-post
tuvi@sci.fi

Prenumerationer och adressändringar
Susanna Antell, tfn 09-6962 3026, e-post
susanna.antell@fss.fi

Redaktionen ansvarar inte för insänt, ej
beställt material.
Skribenternas åsikter sammanfaller inte
nödvändigtvis med FSS ståndpunkt.
Det är fritt att använda material ur tidningen,
men vänligen ange källan.

Pärmbild: Förbundets informationssekre-
rare Susanna Antell läser in bl.a. Medlems-
bandet, Kultureko och FPA-bladet samt en
del andra beställda arbeten i den nya digita-
liserade studion. Foto: Mari Pennanen.

INNEHÅLL NR 8 2006

Ledaren: Rehabilitering.....	3
Planeringen av FSS nya verksamhet- sutrymmen går vidare.....	4
Ny direktion för Celia-biblioteket.....	4
Trygg hemma-projektet väntar på grönt ljus för år 2007.....	5
Tillgänglig version av SOS Aktuellt.....	5

Tidningstema:

– Medlemsbandet fyller 40 år.....	6
– Läs tidningar!.....	7
– Brett kulturspektrum i Kultureko.....	8
– Flera nyheter som berör FSS tidningar....	8
– Oss emellan är punktskriftsläsarnas egen tidning.....	9
– Intermezzi och Punktchat har digert innehåll.....	10
Trevligt med ungdomsgruppen.....	11
En pratstund med Aili Alexandersson.....	12
Finlands första blinda doktor.....	4
Insändare: Varför en finlandssvensk talsyntesröst?.....	16
Recension: Kort men kraftig dagbok av inåtvandrare.....	17
Vid himmelens och havets rand.....	18
Sökmotor på Internet för synskadade.....	19
Centralförbundet genomför medlemsundersökning.....	19

Meddelanden:

Uthyres.....	13
FSS vintertemaläger 2007.....	13
Tora Nordin har gått i pension.....	15
Vi gratulerar!.....	15
Se till att du syns i höstmörkret!.....	15
Temadag för närstående och anhöriga.....	20
Kom och utbilda dig till Mimoselledare.....	20
Nya öppethållningstider på Aviris.....	20
Har du frågor kring att vara synskadad?...20	
Ett testamente eller donation kan göras till förmån för synskadearbetet.....	21

Meddelanden från distrikten

Bakpärm: Adresser och gratulationskort

Bilaga: Talböcker på främmande språk
01/2006

Rehabilitering

Bengt Ahlvik

När vi pratar om rehabilitering rör vi oss i ett mycket stort och intressant ämne. Rehabilitering är något som berör hela människan, samt hennes näromgivning. Själv har jag jobbat 25 år med rehabilitering inom fysioterapi, och mer och mer kommit fram till att det handlar om att möta hela människan, inte endast en funktion som är nedsatt pga. olika orsaker.

Inom FSS är vi i allra högsta grad involverade i rehabilitering på olika sätt. Alla synskadade är individer med olika behov. Vi har unga medlemmar, medelålders samt gamla, som på olika sätt behöver mötas.

För FSS gäller utmaningen att skapa så goda och bra möjligheter som möjligt till en bra livskvalitet för sina medlemmar. Alla ska kunna känna sig lika värdefulla, oberoende om man är 20 år, eller om man redan har ett långt liv bakom sig, oberoende om man bor i södra Finland eller längre bort från huvudstaden. För att man ska nå dessa mål krävs resurser. Att skapa resurser och förutsättningar kostar oftast pengar och vår uppgift inom ledarskapet i förbundet är att försöka få fram dessa pengar.

Men enbart pengar räcker inte. Vi behöver ha människor som är villiga att satsa på detta, kunniga personer inom olika områden, för att arbetet ska lyckas. Idag har vi fyra rehabiliteringshandledare som är mycket kompetenta och som var för sig och tillsammans gör ett fantastiskt arbete bland våra medlemmar. Vi har instruktörer och informanter som gör sin del av bygget. Sen har vi alla frivilliga som på olika sätt är inkopplade i arbetet. Men i takt med att medlemsanta-

let ökar, ökar även kravet på förbundet och distriktsföreningarna. Vi måste ständigt hitta nya kanaler för finansiering av olika projekt, öka den externa kommunikationen till andra handikapporganisationer, gå över språkgränser för att lära och utbyta tankar och idéer. Kontakten med vården, politikerna är inte att förglömma. Det som just nu är mycket positivt är samarbetet med Folkhälsan som är väldigt intressant.

Det finns ett uttryck som lyder ”Hela hela människan”, och jag tror att det är just det som det handlar om, inte bara en del av henne. Anhöriga är en mycket viktig grupp i detta sammanhang och som inte får glömmas bort. När en människa råkar ut för att någon del av hennes kropp skadas eller försämras, då är hon mycket liten och ofta hjälplös. Då krävs att det finns någon som kan ta hand om och vägleda henne vidare. Där har vi alla, både du och jag en stor uppgift, att finnas till. Det är vad det handlar om, att det finns någon som finns till för mig och dig den dag vi så behöver. Låt oss med gemensamma krafter vara med och skapa ett sådant FSS som finns till för den lilla människan.

Jag önskar alla en riktigt skön och härlig höst full av livsglädje.

Planeringen av FSS nya verksamhetsutrymmen går vidare

(MT) Planeringen av FSS utrymmen i det s.k. Sesam-projektet i Arabiastranden har avancerat så långt att en anläggningsplan för projektet har godkänts av samtliga deltagande parter.

En mer detaljerad plan över hur byggnaderna skall placeras på tomten och hur de olika utrymmena kan inrymmas där har gjorts för att man ska kunna fortsätta planeringen i förhållande till stadsplaneringskontoret, för att kunna uppgöra bolagsgränserna mellan de olika bolagen inom kvarteret, för att kunna lösa parkeringsfrågorna och för att

kunna definiera området och utgångspunkterna för arkitekttävlingen som hålls för en del av kvarteret.

Planeringsarbetet fortskrider inom den tillsatta byggkommittén. FSS:s representant i byggkommittén är VL Marita Tierala. Att FSS och SSS (Svenska skolan för synskadade) blir grannar i Arabiastranden verkar nu vara klart. Utbildningsstyrelsens ledningsgrupp godkände SSS byggprojekt vid ledningsgruppens möte torsdagen den 22 juni.

Ny direktion för Celia-biblioteket

Undervisningsministeriet har tillsatt en ny direktion för biblioteket för synskadade. **Rauno Anttila** är tillsatt som ordförande för direktionen och överinspektör **Pirjo Koivula** som vice ordförande. Övriga medlemmar är direktör **Teuvo Heikkonen** (Synskadades Centralförbund rf), projektchef **Iiro Nummela** (Synskadades biblioteksforening rf), rektor **Jouni Onnela** (Arlainstitutet), bibliotekssekreterare **Sisko Puustinen** (Förbundet Utvecklingshämning rf), biträdande biblioteksdirektör **Maija Saraste** (Finlands

biblioteksforening rf), ordförande **Airi Val-kama** (Förbundet för all inlärning rf) samt FM **Arto Vanhanen** (Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf).

Till direktionen hör även direktören för Biblioteket för synskadade **Marketta Ryömä-Reittu** och bibliotekarie **Minna von Zansen** som representant för bibliotekets personal. Direktionens verksamhetsperiod börjar 1.10.2006 och slutar 30.9.2010.

Trygg hemma-projektet väntar på grönt ljus för år 2007

(MP) Med projektet Trygg hemma vill FSS förbättra levnadsvillkoren och koordinera servicen för synskadade. Projektet fick inget finansiellt understöd ifjol, men nu siktar man på att kunna inleda projektet under år 2007.

– Medlemskåren har önskat att ett sådant projekt genomförs och vi strävar naturligtvis efter att komma i gång så fort som möjligt, när finansieringen är ordnad och projektets olika processer och faser är genomtänkta och planerade, berättar styrelsemedlem **Sigrún Bessadóttir**.

Resultatet av projektet förväntas innebära ökad service till synskadade och en bättre koordinering av den service som erbjuds. Projektet är uppbyggt kring fyra delmål. Meningen är att utbilda distriktsinstruktörer, som sedan har till uppgift att stöda synskadade och på ett naturligt sätt bidra med sina egna erfarenheter. Distriktsinstruktörerna

skall arbeta på ideell basis och i samarbete med rehabiliteringshandledarna. Ett annat delmål är att utbilda datastödspersoner som på ideell basis arbetar med att stöda synskadade vid användningen av olika tekniska hjälpmedel.

En modell för hur fältarbetet ska koordineras kommer också att utvecklas. Meningen är att så effektivt som möjligt kunna erbjuda rätt slags tjänster till synskadade. Inom projektet kommer dessutom en personlig kommunikationscentral att utvecklas och tanken där är att via telefon kunna tillhandahålla trygg och pålitlig information för målgruppen.

I år har man inom FSS fört diskussioner med bl.a. Folkhälsan om samarbete, främst kring utbildning av distriktsinstruktörer och datastödspersoner. Styrelsen kommer på sitt möte i oktober att behandla projektet.

Tillgänglig version av SOS Aktuellt

Tidningen SOS Aktuellt är "tidningen som för den finlandssvenska handikappades talan och granskar det sociala utbudet". Nu kan man även beställa tidningen i rtf-format. Du som vill beställa tidningen kan antingen skicka e-post till adressen sospren@fduv.fi med ditt namn, din adress och ditt telefon-

nummer, eller beställa den genom att ringa till 044-555 4388. En fortlöpande prenumeration på tidningen i pappersformat kostar 12 euro per år, rtf-versionen kostar 7 euro per år.

Medlemsbandet fyller 40 år

Mari Pennanen

Taltidningen Medlemsbandet fyller i år 40 år. Under de fyrtio åren har mycket hunnit hända, men Medlemsbandets främsta uppgift som informationskanal

från förbundet och distriktsföreningarna till medlemmarna består. Tidningen utkommer endast i inläst form.

Tidningen utkommer en gång i veckan på kassett och når över 350 prenumeranter. På Medlemsbandet finns information om synskadefrågor, hjälpmedel och annat som berör våra medlemmars vardag, rapporter från olika evenemang men också mer lättsamma inslag. Spalterna förbundsmeddelanden och föreningsmeddelanden har sina givna platser.

Medlemsbandets viktigaste uppgift är att vara en kontaktlänk mellan förbundet och den enskilde medlemmen, mellan förbundet och distriktsföreningarna samt mellan den lokala distriktsföreningen och den enskilda synskadade. En av Medlemsbandets fördelar är att den information som lämnas in på måndag når prenumeranterna redan samma veckas torsdag.

Rehabiliteringshandledarna informerar alla nya medlemmar om tidning-

Harald Furu arbetade som ljudtekniker på förbundet och kopierade bl.a. Medlemsbandet på öppna magnetofonband. Foto: FSS arkiv.

Tidningstema

Tina Dunderfelt kopierar Medlemsbandet till kassetterna som sedan postas. Foto: MP.

en, och det är upp till varje enskild medlem att välja om man vill ha tidningen, som är gratis.

Från band till CD

Medlemsbandet är nu i ett brytningsskede då tidningen ännu utkommer på kassett, men under hösten kommer man att övergå till CD-skivor och man planerar också att småningom ge ut tidningen via nätet. Senast det skedde en förändring gällande formatet var år 1979, då man övergick från öppna magnetofonband till kassetter.

Medlemsbandet har utkommit med olika utgivningstäthet. I mitten av 1970-talet utkom tidningen så ofta som tre gånger per vecka under en kort tid, men tidningen har också utkommit så sällan som en gång per månad. Namnet på den nya taltidningen diskuterades på Samfundet Finlands Svenska Blindas höstmöte den 9 oktober 1966 på Annahemmet i Helsingfors. Man höll en öppen omröstning om namnet. Av de av styrelsen föreslagna namnen fick Medlemsbandet 18 röster, Ekot och Gyllene Posten vardera tre röster och Budkavlen två röster.

Redaktör för Medlemsbandet är informationschef **Mari Pennanen** och inläsare **Susanna Antell**. De tog över efter **Beata Heinonen**, som gick i pension för drygt ett år sedan. Hon blev redaktör år 1994. Medlemsbandets första redaktör var **Solveig Sjöstedt**.

Läs tidningar!

(MP) Att vara synskadad är inte ett hinder för att läsa tidningar. Förutom FSS tidningar utges ett väldigt stort antal tidningar i format som är tillgängliga för synskadade. Synskadades Centralförbund ger varje år ut en katalog över alla finska och svenska tidningar som i Finlands ges ut i storstil samt tal-, punktskrifts- och elektroniska tidningar. Katalogen kan beställas från Synskadades Centralförbund, tel. 09-3960 4621 /Taina Virtanen. Information om alla finlandssvenska tidningar finns också på www.fss.fi/verksamhet/info/taltidningar.

Brett kulturspektrum i Kultureko

Mari Pennanen

Böcker, teatrar, utställningar, konserter, recensioner, konst, musik och intressanta kulturpersonligheter. Allt det och mycket mer ryms med på taltidningen Kultureko som utkommer ungefär varannan vecka på kassett.

Kultureko innehåller urklipp om kultur från de elva finlandssvenska dagstidningarna.

– Jag tycker det är verkligt synd att det inte är fler som prenumererar på Kultureko. Det är nog en rolig tidning om man är intresserad av kultur och den passar för alla eftersom innehållet är så varierat, berättar redaktör och inläsare **Susanna "Tussi" Antell**.

Hon bläddrar genom alla tidningarna och väljer ut artiklar. På ett nummer av Kultur-

eko ryms ungefär fjorton artiklar, och Susanna försöker få med både om sådant som redan har hänt, men också om sådant som kommer att hända.

– Jag försöker ta med så varierat material som möjligt så det ska finnas något för alla. Mest tar jag sånt som jag själv tycker att är intressant men även sådant jag tror att läsarna ska tycka om, säger Susanna.

Prenumerationsavgiften för Kultureko är 20 euro per år. Det går bra att beställa ett gratis provnummer om man vill bekanta sig med tidningen. Prenumerationerna sköts av **Tina Dunderfelt** som nås per telefon 09-6962 300.

Flera nyheter som berör FSS tidningar

Mari Pennanen

Från och med jubileumsnumret av Medlemsbandet, som utkom i början av september, utkommer Medlemsbandet och de andra taltidningarna på envägskassetter. Förbundets studio har digitaliserats och det betyder nya möjligheter. Dessutom har medlemsregistret förnyats och innehåller nu också alla prenumerationer.

Projektet att förnya och digitalisera förbundets studio på centralkansliet i Helsingfors är nu färdigt. Det betyder att de tidningar som läses in där produceras digitalt. Ännu kopieras sedan det inlästa materialet till kassetter, men under hösten kommer man att övergå till CD-skivor.

– Kassetterna håller ohjälpligen på att föråldras. Det går till exempel inte längre att köpa kassettbandspelare på Aviris hjälp-

medelsbutiken, och det kommer inte att gå att få tag på kassetter länge till. Samtidigt betyder det här stora utvecklingsmöjligheter och det nya systemet har bara fördelar, säger **Sune Huldin** som hållit i trådarna för digitaliseringsprojektet.

Prenumeranterna kommer att få mera information om när och hur övergången till CD-skivor sker, men i det här skedet är nyheten den att man inte längre behöver skicka tillbaka kassetterna med t.ex. Medlemsbandet utan får hålla dem. Orsaken till det är främst ekonomisk, men samtidigt betyder

det förhoppningsvis bättre ljudkvalitet när kassetterna inte återanvänds gång på gång.

Nytt medlemsregister

– Vi har också nyligen tagit i bruk ett nytt medlemsregister och då börjat från noll med att få ordning på alla prenumerationer. Om du har beställt någon av våra tidningar men inte fått den på länge eller om något annat verkar konstigt, ta kontakt så ordnar vi upp det, hälsar **Tina Dunderfelt** på FSS kansli och telefonnumret är 09-6962 300.

Oss emellan är punktskriftsläsarnas egen tidning

Tessa Bamberg

Punktskriftstidningen Oss emellan utkommer sedan sexton år tillbaka. Till att börja med bestod tidningen av åtta sidor och var helt i glesskrift. Målsättningen var att erbjuda intressant läsmaterial åt dem som höll på att lära sig punktskrift.

Med åren har tidningen ökat i volym såväl beträffande sidantalet som läsekretsen. Den idag 24-sidiga tidningen riktar sig förutom till nybörjare även till mer vana punktläsare. Hälften av tidningen är i glesskrift, den andra hälften i tätskrift. Tidningen består av små artiklar om hälsa, mode, nöje och annat intressant. Målsättningen är att innehållet ska vara så mångsidigt som möjligt, så att alla kan hitta något som intresserar dem. Återkommande inslag är tävlingar av olika slag där man har möjlighet att vinna fina priser.

En stor vikt läggs vid läsarnas egna bidrag. Den som önskar har möjlighet att skicka in ett recept, en dikt eller något annat som hon önskar att de andra läsarna ska få ta del av. Vi har många mycket aktiva prenumeranter, som såväl bidrar till innehållet som kommenterar artiklar i tidningen.

Oss emellan är punktskriftsläsarnas egen tidning och förstås är allt som har med punktskrift att göra också en självklar del av tidningen. Oss emellan har i dag över hundra prenumeranter förutom i Finland även i Sverige och Norge. Tidningen utkommer med tio nummer per år och redaktör är **Tessa Bamberg**. Den som är intresserad av att prenumerera på Oss emellan kan kontakta redaktören, tfn. 09-6962 3024. Tidningen är kostnadsfri.

Två nya punkttidningar

Intermezzi och Punktchat har digert innehåll

Tessa Bamberg

Visste du att förbundet nu också ger ut två nya punkttidningar? Intermezzi är finlandssvenskarnas nya månadstidning i punkt. Tidningen innehåller artiklar, tips, berättelser och reportage. Materialet är taget ur olika vecko-, månads- och dagstidningar. Dessutom kan man läsa material som inte finns i någon annan tidning, utan som är skrivet exklusivt för Intermezzis läsare. Ett sådant inslag är Intermezzis intervju, där någon intressant person intervjuas till varje nummer.

I varje nummer kommer det även att finnas en artikel om sjukdomar, medicin eller hälsa skriven av med.l.c. **Lena Sjöberg**, mera känd som Kurirens läkare. Intermezzi utkommer med tio nummer per år.

Punktchat heter den nya finlandssvenska ungdomstidningen som utkommer endast i punktskrift. Tidningen tar upp aktuella och intressanta saker för ungdomar, såsom musik, mode, berättar om aktuella händelser. Materialet är taget ur olika vecko- och ungdomstidningar. Dessutom kan du läsa specialgjorda artiklar för Punktchat. En specialgjord kolumn är frågehörnan Sex, Kropp och Kärlek med sexualrådgivare **Monika Pensar-Granroth**. Läsarna har också möjlighet att ställa frågor till Monika i ämnet. Punktchat utkommer sex gånger per år.

Redaktörer för båda tidningarna är **Mayvor Fridlund-Lintinen** och **Tessa Bamberg**. Båda tidningarna är kostnadsfria och de

som blev intresserade kan ta kontakt med Tessa Bamberg, tel. 09-69623024.

Redaktörerna Tessa Bamberg och Mayvor Fridlund-Lintinen funderar över sidantalet i senaste numret av tidningen. Foto: Mari Pennanen.

Trevligt med ungdomsgruppen

Isak Sand

I augusti 2005 hade den österbottniska ungdomsgruppen sin första träff. Vi är kring tio ungdomar från Malax i söder till Jakobstad i norr som regelbundet har träffats under säsongen. Allt som allt blev det åtta sammankomster, av vilka fem hölls på Norra Österbottens Svenska Synskadades verksamhetscenter Fyren.

På denna första träff diskuterade vi de kommande träffarnas innehåll, bekantade oss med varandra, åt och drack. I september samlades vi för skivråd. Vi fick ha med låtar som bedömdes av hela gruppen. Vi inmundigade också något ätbart under denna träff.

Följande träff ägde rum i oktober. Då kockade vi. Huvudrätten bestod av pasta och köttfärssås. Hela träffen gick åt till att laga mat och avnjuta den. I december samlades ungdomsgruppen i Oravais för julmiddag. **Johan Sundholm** var med på träffen och berättade om ungdomsarbetsgruppens verksamhet.

*Patrik Paulin,
Stina Lähdesmäki,
Isak Sand, Anna
Siironen och Matts-
Jonas Rasmus.
Foto: Pia Nabb.*

I januari var ungdomsgruppen till Karleby och såg på när team FSS spelade målboll. Jag var med i målbollslaget. De övriga ungdomarna fick se oss förlora med 10-0. I mars samlades vi på Lyktan i Vasa. Med var **Maja Rehnvall-Höglund** och hon förevisade spel. Vi spelade, åt och hade det trevligt.

I april samlades vi på Fyren. Vi fick ha med och förevisa hjälpmedel. Vi förevisade hjälpmedel för varandra, åt och drack. I maj var det sedan dags för säsongsavslutning med grillfest hos **Bengt Ahlvik**.

Det har varit en trevlig säsong med varierande innehåll. Jag vill rikta ett stort tack till våra ledare **Ann-Sofi Grankulla** och Bengt Ahlvik för det gångna året.

En pratstund med Aili Alexandersson

Sanna Söderlund

Hur kan man skriva kort om Aili då hon har hunnit vara med så mycket? Det kommer att bli mitt största problem tänkte jag då jag ringde på Ailis dörrklocka. Ack så rätt jag hade! Jag skulle intervjuar henne om hur kretsarna kom till, men då tre timmar hade gått hade vi just kommit fram till dem. Så istället följer här en liten skildring om Ailis liv, men i själva verket skulle det finnas material till flera böcker.

Den unga läraren Aili förlorade sin syn i början av femtiotalet då hennes näthinna lossnade. Eftersom man inte kunde hitta felet i Helsingfors hamnade hon så småningom via Uppsala Akademiska sjukhus till Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg där hon opererades. Hon fick en del av synen tillbaka efter två vändor till Göteborg och återvände till Finland. Aili var redan då intresserad av synskadade och berättade att hon fick kontakt med Samfundet Finlands svenska blinda r.f. då samfundet var åtta år.

– Jag blev ”blindfrälst” på min första tisdags-träff. Jag trodde att alla skulle vara ledsna och blev förvånad hur glada och trevliga alla var, berättar Aili.

Hennes första uppgift i samfundet var att servera kaffe och köpa in bullar till träffarna – och ta betalt, för 50 penni skulle det kosta!

Aili var utbildad lärare och ville vidareutbilda sig till blindskollärare. Hon arbetade tre år som lärare bland annat i Munksnäs, Malms och Drumsös svenska folkskolor och stu-

derade samtidigt. I slutet av femtiotalet tog hon sin examen och blev blindskollärare. Under tiden försämrades synen av gråstarren som läkarna inte ville operera.

Samtidigt läste en viss **Brita Bärlund** om en lärare som höll på att mista synen. Brita hade en rådgivningstjänst för synskadade i Suomen seurakuntien keskusliitto och hon hade just hittat sig en svenskspråkig efterföljare. **Aatu Moilanen** skulle ta hand om de finskspråkiga och Brita fick Aili att ge ett löfte att Aili skulle ta över hennes tjänst efter henne. Aili höll sitt löfte till henne och blev anställd som blindkurator på halvtid i Svenskfinland efter Britas bortgång. Samtidigt arbetade hon också ideellt för synskadade. Det var mycket på gång då: ungdomsverksamhet, körverksamhet och syntjänst.

Aili var med och startade syntjänsten. Hon berättade om den första tidningsannonsen om frivilliga för syntjänsten. De fick en anmälning. Men efter den andra artikeln kom 71 anmälningar och syntjänsten var i full gång – och fungerar än idag. Hon berättade hur de samlade in varor från butiker och firmer och lagade 60-80 julpaket för utdelning. De anordnade också basarer för att få ihop pengar. Den första var på Balders föreningslokal på Alexandersgatan där alla ideella föreningar fick ha basar. Aili berättade om plåtänglar hon och **Gun-Maj Silander** gjorde till försäljning och berömde syntjänstens män som var duktiga med hammare och spik – ja, som allt-i-allon.

Ja, Aili var engagerad i allt som rörde synskadade. Efter sju år som rådgivare opererades hennes gråstarr på Akademiska sjukhuset i Lahtis. Hennes vikarie lär också vara bekant för många – **Karl-Oscar Skogster**. Efter operationen såg Aili så pass bra att hon ville prova arbeta i en vanlig skola. Hon sökte sig till den åländska skärgårdskommunen Brändö och arbetade ett år på en liten skärgårdsskola i Torsholma. Där kom dock inte hennes erfarenheter av synskadade till nytta. Så hon återvände till Helsingfors och fortsatte med rådgivningen. Hon ville dock allra helst undervisa. Det fanns inte tjänster på blindskolan, och hon räknade att det tar minst tio år innan det skulle dyka upp någon tjänst där.

Julen 1964 förändrade allt. Aili fick ett brev från en lärare från Huseby yrkesskola för synskadade i Oslo. Skolan hade en akut brist på kompetenta lärare. Aili, som hade besökt Oslo flera gånger, både som turist och på studiebesök, skulle fundera på saken under julen. Hon tänkte tacka nej, men blev uppringd och övertalad. Plötsligt befann hon sig på Norgetåget och övade sig att läsa punkt på norska.

Hon trivdes utmärkt i Norge. Nu hade hon över hundra elever under samma tak, istället för att resa runt från kommun till kommun för att träffa en eller ett par synskadade. Då tjänsten som hon vikarierade lediganslogs kunde hon inte motstå frestelsen att söka den. För att få tjänsten var det dock två saker som skulle avklaras. Man måste avlägga ett språkprov och bo tre år i Norge. Byråkratin var lite annorlunda den tiden och byråchefen bestämde efter en kort diskussion att språkprovet var avklarat. Aili jobbade och bodde i Norge i tre år och fick sin ordinarie tjänst.

Men kunskapstörsten var inte alls släckt. Aili utbildade sig vidare och i slutet av 1960-talet kunde hon titulera sig speciallärare.

Då kontaktade Karl-Oscar Skogster henne och undrade om hon kunde tänkta sig att ta tjänstledigt ett år för att hjälpa till att organisera kretsarna i Svenskfinland. 1972-1973 tog hon tjänstledigt och arbetet börjades. Aili var med och kartlade behoven samt förberedde kretsverksamheten. Hon tog kontakt med diakonissor, kommuner, hälsosystrar – ja, alla som hade med synskadade att göra. Uppgifterna bara vällde in. Det som var svårt var begräsning av gruppen för att alla som har skador i ögonen är inte synskadade.

Åland var den första av kretsarna och Ekenäs den sjunde. Aili hann dock inte färdigställa allt men följde noggrant framstegen från Norge dit hon återvände efter tjänstledigheten. I Norge arbetade hon fram till pensioneringen 1987. De som känner Aili vet att hon på inget sätt blev sysslolös efter pensioneringen men det får vi ta en annan gång.

MEDDELANDEN

Uthyres

I Helsingfors, Köpingsvägen 27-29 C 31, uthyrs en lägenhet om 3 rum + kök, 58,5 kvadratmeter. Månadshyran för synskadad person är 580 euro. För närmare upplysningar kontakta Agneta Salonen på FSS per telefon 09-69623012.

FSS vintertemaläger 2007

FSS traditionella vintertemaläger hålls på Seitaranta den 25-31 mars 2007. Boka in datumet i din kalender redan nu och kom med på ett läger fyllt av aktiviteter! Hälsar Utskottet för aktiviteter för ökad självständighet

Finlands första blinda doktor

Källor: Kuurosokeiden Uutislehti nr 30/2006

och Näkövammaisten Airut nr 20/2006

Översättning och bearbetning: Cecilia

Blomqvist

Måndagen den 14 augusti 2006 skrevs historia vid Joensuu universitet, då pedagogie licentiat Aatu Moilanen, 72, doktorerade i ämnet blindundervisningens målsättningar i Finland.

Moilanen är den första blinda doktorn i Finland och rubriken för hans avhandling är "Otetaan vastuu omista asioista" Suomen sokeainkoulut kansakoululaitoksen rinnalla vuosina 1865-1939 ("Vi tar ansvar för oss själva" Finlands blindskolor i förhållande till folkskoleväsendet under åren 1865-1939). Moilanen har i sin doktorsavhandling undersökt arrangerandet av blindundervisning och blindundervisningens målsättning för uppfostran i Finland från slutet av 1800-talet till början av 1900-talet. Finlands första blindskola Blindanstalten i Helsingfors öppnade sina dörrar år 1865. Den finskspråkiga blindundervisningen började sex år senare, år 1871, i Kuopio.

Aatu Moilanen förlorade synen vid 10-års ålder i en olycka i samband med en evakuering. Han fullgjorde sedan sin läroplikt vid blindskolan i Kuopio. Utgångspunkten för Moilanens avhandling är ett uttalande av en lärare vid blindskolan, som ansåg att den viktigaste förutsättningen för att kunna leva ett självständigt liv som synskadade är en välutvecklad förmåga att röra sig självständigt. En av de viktigaste frågeställningarna i Moilanens arbete är hur den här tanken syns i den traditionella blindundervisningen.

Moilanen blev student vid Helsingfors privatlyceum år 1962 och efter det började han

studera pedagogik vid Helsingfors universitet. Filosofie kandidatexamen avlade han 1968 vid Helsingfors universitet och pedagogie licentiatexamen år 2003, också vid Helsingfors universitet. I licentiatavhandlingen undersökte han Finlands blindskolors utveckling under åren 1865-1917.

År 1999 pensionerades Moilanen från arbetet som chef för produktionsavdelningen vid de synskadades bibliotek.

Moilanen förhåller sig neutralt till det faktum att han är den första blinda person i Finland som avlägger en högre akademisk examen. – Det är ingen skillnad om avhandlingsskribenten är seende eller blind, menar han. Arbetet med avhandlingen har ändå krävt en del.

– Det roligaste i det här arbetet har varit att samla material, säger Moilanen. Jag har fått mycket material från landsarkiven i Jyväskylä och Joensuu och från Riksarkivet i Helsingfors. Vidare har jag använt artiklar ur Suomen aistivalliskoulujen lehti, intervjuer och tidigare undersökningar som material.

Aatu Moilanen berättar att han glädde sig över hur många forna blindskolelever han fick tag på för en intervju. Det tråkigaste arbetsmomentet tyckte Moilanen att var sammanställandet av det insamlade materialet till en snygg helhet.

– Det är klart att den nya tekniken har varit till ovärderlig hjälp, säger han och tackar samtidigt sin fru, som bistått sin man på många sätt.

Egenskaperna hos en avhandlingsskribent beskriver Moilanen på följande sätt:

– Det behövs tålamod, villighet att pruta på sina hobbyer och att stå ut med en viss grad av obekvämheter. Naturligtvis är det också bra om man har lite av en nyfiken forskares själ i sig, medger han.

Fastän Moilanen redan har nått en aktnings-

värd ålder är det inte aktuellt för honom att slå av på takten. Det segslitna slutförandet av avhandlingen beskriver hans allmänna livsinställning rätt bra.

– Jag är sådan att när jag väl har påbörjat någonting, så kan jag inte lämna det halvfärdigt, konstaterar den nybakade doktorn.

MEDDELANDEN

Tora Nordin har gått i pension

Tora Nordin. Foto: MP.

Efter 26 år i förbundets tjänst har studio-sekreterare Tora Nordin från och med den 1 augusti detta år avgått med pension. Vid avskedskaffet i augusti poängterade verksamhetsledare Marita Tierala att Tora varit ett stort stöd och en kontaktlänk för många medlemmar och att hennes insatser för förbundet varit stora.

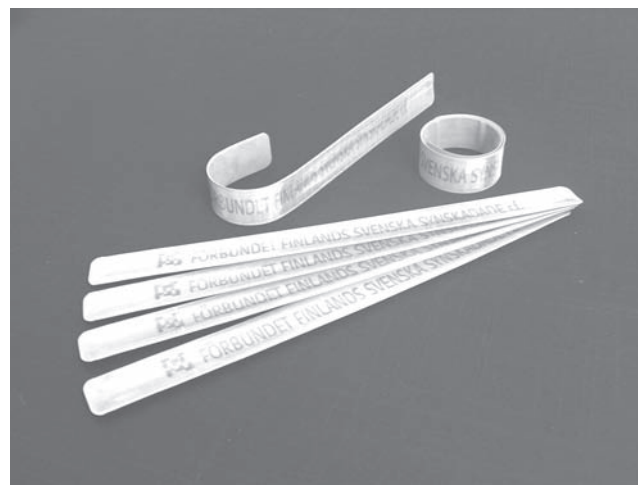
Vi gratulerar!

Förbundsstyrelsemedlem Sigrún Bessadóttir och Iiro Nummela gifte sig den 26.8.2006

på Island. Vi gratulerar och önskar lycka och glädje på den gemensamma vandringen!

Se till att du syns i höstmörkret!

Kvällarna blir allt mörkare och alla som rör sig utomhus bör se till att ha reflexer som syns. Köp FSS reflexband. Reflexbanden är gula och har förbundets namn och logo i mörkgrönt. Reflexerna kostar 3,50 euro och kan beställas från FSS kansli, tel. 09-6962 300.

Det är viktigt att bära reflex då det skymmer eller är mörkt.

INSÄNDARE

Varför en finlandssvensk talsyntesröst?

Varför satsar man stora pengar på att låta ta fram en finlandssvensk talsyntesröst? Är det inte någonting helt onödigt eftersom vi har flera olika rikssvenska röster att välja på? Det här är frågor som ställs nu när beställningen nästan är gjord och den finlandssvenska talsyntesrösten hoppeligen klingar i våra finlandssvenska rum om kanske ett par år. Själv har jag talat för att en äkta finlandssvensk talsyntes av god kvalitet borde tillverkas. Jag är därför uppriktigt glad över att FSS haft mod att skrida till verket och skaffa fram pengar för ändamålet.

Tanken på en finlandssvensk talsyntes är inte ny. Den uttalades nog redan i slutet på 1980-talet då den elektroniska RATS-versionen av Hufvudstadsbladet såg dagens ljus. Men priset på ca en miljon som då nämndes avskräckte så pass att ingen på allvar började lobba för saken. Behovet av en egen finlandssvensk talsyntes var kanske inte heller lika uttalat då som i dag. Varför är situationen en annan nu? Jo, snart har alla finlandssvenska taltidningsprenumeranter tillgång till den finlandssvenska PratSamboken. Boken via vilken vi skall kunna läsa våra finlandssvenska dagstidningar och annat läsnyttigt material. Till en början är det frågan om inlästa nedbantade versioner av dagstidningarna. Men snart nog kan det bli möjligt att läsa tidningarnas hela innehåll och det är där som talsyntesen kommer till användning. Och det är också där som det kommer att visa sig att just en finlandssvensk talsyntesröst kommer till sin rätt.

Bland annat finns det tusentals finlandssvenska Ortsnamn som förekommer i tidningarna. Likaså personnamn som uttalas på ett typiskt finlandssvenskt vis.

En talsyntes är en invecklad grej. En viktig komponent är uttalsbiblioteket. I en talsyntes med en finlandssvensk röst kan man lagra in de rätta finlandssvenska uttalsformerna. Projektet skall utveckla en talsyntes som använder uttalsnormer som är lättillgängliga för finlandssvenska brukare. Projektet har naturligt nog också väckt ett stort intresse inom Svenska språknämnden i Finland. Nämnden fungerar som stödgrupp i språkliga frågor i projektet. Att utveckla en talsyntes är en rätt omständlig process. Programmeringsarbetet är rätt omfattande och det behövs medverkan av sakkunniga från flera områden.

Talsynteser används som hjälpmedel av inte bara synskadade utan också av till exempel dyslektiker och som stöd i utbildningssituationer. Den presumtiva skaran av användare av en finlandssvensk talsyntes är därför betydande. Nu är det bara att hoppas att FSS skall ha mod nog till att ta det avgörande beslutet och satsa de medel som ännu behövs för att projektet skall kunna ros i land.

Karl-Oscar Skogster

RECENSION

Kort men kraftig dagbok av inåtvandrare

Mari Pennanen

Livsmod, livsglädje – vägen tillbaka, en inåtvandrares dagbok är titeln på en CD-skiva som Ann-Sofi Rosendahl gett ut. Meningen är att plantera små tankefrön hos andra.

Ann-Sofi Rosendahl har satt sig själv i blöt genom ett projekt där hennes innersta tankar, funderingar och livsfilosofier delges andra. Hon har funderat och tänkt, skrivit och sedan bett sin barndomsvän skådespelaren **Ylva Ekblad** läsa in texterna. CD-skivan finns nu till salu och är tänkt som ett stöd och initiativtagare till nya tankar och diskussioner.

Ann-Sofi blev själv blind år 1993 och träffade under sin rehabilitering nya vänner som hon värderar högt. För henne är kamratstödet oerhört viktigt och det är tack vare sina vänner som hennes självkänsla idag är bra. Innehållet på skivan riktar sig inte bara till personer som genomgår rehabilitering eller har ett handikapp, utan den handlar om att man aktivt ska bjuda på sig själv. Eller som Ann-Sofi säger:

– Man ska våga berätta och vara ärlig framförallt. Man lär inte känna sig själv och att man duger genom lögnen.

Då jag lyssnar på skivan och funderar vidare utgående från frågorna i det lilla frågehäfte som medföljer är det mycket som sker

samtidigt i huvudet. Det är väldigt många intressanta tankar som Ann-Sofi hinner föra fram under de 33 minuter som skivan tar. Men kluriga ordvändningar och uppmaningar och frågor riktade direkt till lyssnaren fångar hon lyssnarens intresse.

Både i framförandet och i innehållet kommer humorn fram som en viktig komponent. Vi får veta att Ann-Sofi ligger vaken om natten för att fundera på hur hon ska klara av att inte bli bestulen på de pengar hon inte har, och att fantasi också kan ses om koncentrationssvårigheter om man ser det ur en annan synvinkel. Allt genomsyras av en positiv anda som smittar genom hörlurarna.

När skivan tagit slut återstår ändå för mig känslan av att innehållet är ganska ytligt och att det är väldigt många olika ämnesområden som snuddas vid, men som sedan lämnas vind för våg då man snabbt dyker in i följande hisnande snabba tankekedja. Å andra sidan lyssnar jag ensam på skivan, och Ann-Sofi menar att man ska göra det i grupp för att allt emellan ta pauser och diskutera. Då man tillsammans funderar kan man också dela med sig av sin livsvisdom till andra. På så vis kanske man kan få ut ännu mer av skivan, som man kan beställa genom att antingen ringa Ann-Sofi per tel. 0400-856 602 eller genom att skicka e-post till adressen moas@agrolink.fi.

Vid himmelens och havets rand

Kära Mamma,
Jag står vid diskbänken och tänker på dig. Det finns mycket disk efter det stora kalaset. Du har just farit och det känns så vemodigt. Den sista timmen av din vistelse här valde du att sitta i vardagsrummet och se ut över havet. Så som du gjort många gånger under de senaste femtio åren. Du funderade över att det kan vara så att du nu besökt vår holme för sista gången i ditt liv. Kanske är det så. Men ingen av oss vet när vi gjort något för sista gången. Vi kom överens om att med dessa våra glada och fina minnen från igår ta sikte på nästa sommar.

Havet glittrar i soldiset. En svag bris blåser från sydväst. Stranden är fylld med folk i förväntan. Bland strandstenarna leker några av barnen förnöjt. De samlar snäckor och stenar. Så ljuder klockan och sedan musiken. Ut på verandan träder en älva och hennes prins. Bland solrosor svävar de sakta

nedåt stranden. Älvans tranbärsröda dress lyser i solen. I vinden böljar hennes långa blonda hår som en slöja. I handen bär hon en solros. Inför det enkla furukorset stannar

*Solrosor är vackra.
Foto: Mirko Pennanen.*

de. Här på stranden, vid himmelens och havets rand lovar de varandra trohet. I fjärran korsar en segelbåt den glittrande fjärden.

Jag tror, kära mamma, att det inte är bara du och jag som bär på vackra minnen från denna högtidsstund. Jag tror att nästan var och en som upplevde den storslagna naturen kände på sig att det sist och slutligen inte är vi människor som styr och ställer här i universum.

Under sommaren när jag försökte röja litet grann i skrubbar och garderober hittade jag en gammal spegel. Instucket i ramen fanns en liten lapp. Varje stund här på jorden är så kort så låt oss skratta lite grann, stod det på det gulnade urklippet. Kära mamma, låt oss under den kommande hösten och vintern tillsammans glädja oss över sommarens vackraste minne.

Såg du förresten den lilla paddan? Stackaren hade bestämt blivit uppskrämd av den stora folkhopen. Sakta och sävligt tog den sig allt närmare händelsernas centrum. Skugga fann den vid bestmannens vänstra fot. Skulle den bli påtrampad när det var dags för ringen? Ingen ville väl ha en vigsel med dödlig utgång. Bruden viskade: du har en padda under foten! och den överlevde. Vad gjorde paddan där? Vad ville den? Var allt kanske en förtrollande saga?

Snart är du väl hemma igen mamma, och jag skall fortsätta diska. Sköt om dig! Kram från din Gunilla

Sökmotor på Internet för synskadade

Google har publicerat en sökmotor för synskadade på adressen: <http://labs.google.com/accessible>. Där ordnas sökresultaten på basis av hur tillgänglighetsanpassade de är. Sökmotorn sorterar förutom på samma sätt som den vanliga sökmotorn även sökresultat enligt hur väl sajterna är tillgänglighetsanpassade.

Google-utvecklaren T.V.Raman, som själv är blind, berättar att den nya sökmotorn prioriterar sidor med enkel layout, kvalitativ design och tydlig struktur. I framtiden hoppas han att utvecklingen går vidare så att användaren själv kan välja bort vissa resultat eller själv välja vilka resultat som ska premieras enligt egna förutsättningar och handikapp.

Centralförbundet genomför medlemsundersökning

Synskadades Centralförbund har en medlemsundersökning på gång. Målsättningen med undersökningen är att ta reda på vad de synskadade medlemmarna har för förväntningar på sitt förbund. Resultaten, som förväntas bli klara i slutet av detta år, kommer att användas som stöd för skapandet av en organisationsstrategi och för bevakandet av de synskadades rättigheter. För undersökningen kommer 200 slumpmässigt utvalda medlemmar i Centralförbundet att intervjuas per telefon.

Temadag för närstående och anhöriga

En temadag för närstående och anhöriga till synskadade i Österbotten anordnas lördagen den 11 november kl. 9.30- 16.00 på seniorhuset i Smedsby, Korsholm. Dagen arrangeras i samarbete med Folkhälsan i Österbotten.

Under dagen bjuds på upplysning och information, praktiska tips och övningar samt möjlighet till erfarenhetsutbyte. Med oss denna dag har vi bl.a. en psykolog och en fysioterapeut. Lunch och kaffe serveras på plats. Dagen är avgiftsfri. För närmare upplysning och intresseanmälan kontakta rehabiliteringshandledare Pia Nabb tel. 050-5612950. Med hopp om en givande dag tillsammans önskar vi alla varmt välkomna med! Hälsar Pia Nabb, FSS och Ann-Charlotte Willför, Folkhälsan

Kom och utbilda dig till Mimoselledare

Ett utbildningstillfälle anordnas i Österbotten av Folkhälsan den 26-27 oktober. Mimosel är ett hälsofrämjande basprogram för äldre. Namnet är en sammanfattning av tre komponenter, som är viktiga för äldres upplevelse av hälsa: minne, motion och hörsel. Kursens målsättning är att ge ledaren kunskap och information om hur man kan förverkliga ett hälsofrämjande program genom att ordna regelbundna sammankomster där äldre erbjuds fysisk träning och social samvaro. Tyngdpunkten i programmet är att ge idéer för den sociala samvaron. Denna kurs ger även tips om hur du beaktar synskadade i gruppverksamheten.

Under hösten hoppas vi i Österbotten kunna starta Mimoselträffar också för synskadade. Du som är intresserad att delta kontakta rehabiliteringshandledare **Pia Nabb**, tel. 050-5612950 eller **Ann-Charlotte Willför**, på Folkhälsan, tel.06-320 6000.

Nya öppethållningstider på Aviris

Från och med hösten ändras öppethållningstiderna för Aviris-hjälpmiddelsbutiken. Den nya öppethållningstiderna fr.o.m. 1.9.2006 är måndagar kl. 12-16, tisdagar kl. 12-18 och onsdag-fredag kl. 12-16.

Har du frågor kring att vara synskadad?

Ring till telefontjänsten Linjaari och ställ frågor om till exempel praktiska problem eller prata om hur livssituationen förändras då synen försämras. Medicinska frågor behandlas dock inte. Samtalen till Linjaari är kostnadsfria. Måndag till onsdag kl. 9-15 är Linjaari öppet och fungerar på finska, men den första tisdagen i månaden svarar en svenskspråkig Linjaari-informatör i telefon och hjälper till att tillsammans med dig hitta lösningar då du eller din anhörig har problem med att se. De svenskspråkiga tisdagarna ännu denna höst är 3.10, 7.11 och 5.12.

LIJJAARI

Ett testamente eller en donation kan göras till förmån för synskadearbetet

Är du medveten om att vid avsaknad av nära släktingar kommer din egendom vid ditt fränfälle att tillfalla staten? Genom att uppgöra ett testamente kan du redan under din livstid bestämma hur din egendom skall användas. Testatorn kan själv bestämma till vilket ändamål kvarlåtenskapen skall användas.

Förbundet Finlands Svenska Synskadade

r.f. bedriver en målmedveten verksamhet för att svenska synskadade ska ha en så bra vardag som möjligt. Förbundet tar tacksamt emot donationer och testamenten för att säkerställa kontinuitet och utveckling. För samfund gäller att donationerna kan dras av vid beskattningen.

Donationer riktade till Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. kan inbetalas på kontot: Aktia 405546-52494. För mera ingående upplysningar kontakta gärna verksamhetsledare Marita Tierala, tfn (09) 6962 3011.

MEDDELANDEN FRÅN DISTRIKTEN

Svenska Synskadade i mellersta Nyland

Program för hösten 2006

Måndagsträffar varje måndag kl. 13.00 på Tian. Program för november och december i kommande tidningar.

11.9 Vardagsjuridik/ Lena Mitts

18.9 Historia om Lotta org./

Erika Westerlund

25.9 Fotvård/ Marianne Blom-Lindström

2.10 Tiina på Tian talar om Texas/

Tiina Sandelin

9.10 Oddfellow/ Lions/ Rebecca org./

Ullamaj Elgh

16.10 Kaffé

23.10 Svenska pensionärsförbundet/

Jan Holmberg

30.10 Rehabiliteringshandledare på besök/

Monica Andersson

Ordnas i samarbete med Svenska studiecentralen.

Torsdagar. Gamla Café Tian återuppstår. Träff på Tian torsdag 5.10. Mera information på Medlemsbandet. Ordnas i samarbete

med Svenska Studiecentralen

Motion. Vattengymnastiken inleds onsdagen 6.9. kl. 17.30 på Kampens servicecentral och fortsätter varje onsdag. Priset är 10 e/termin. Gymnastiken är för både kvinnor och män. Boccia spelas from. 13.9 kl. 11-12 i Agricolakyrkans sal på Fabriksgatan 23, E-trappan. Alla nya spelare är hjärtligt välkomna. Kurserna ordnas i samarbete med Svenska studiecentralen.

Övrigt. Basaren går av stapeln 11.11. kl. 11 på Tian. Julfesten är den 9.12. kl. 15 på Tian. Föreningens höstmöte är lördagen 25.11 kl. 10 med påföljande lunch. Kom med och påverka föreningens verksamhetsplan för år 2007.

Tians öppethållningstider. Svenska synskadade i mellersta Nylands kansli "Tian" på Fredriksgatan 35 B 10, 00120 Helsingfors. Telefontid måndag – onsdag kl. 9.30-13.30, telefonnumret är 612 1779. Vikarierande

MEDDELANDEN FRÅN DISTRIKTEN

distriktssekreteraren Tiina Sandelin är på plats måndag till onsdag till klockan 14. På skollov, helgtider och under sommaren är det avvikande öppethållningstider, då lönar det sig att ringa och höra sig för förrän man kommer upp. Du kan sticka dig upp eller ringa om det är något du undrar över. På Tian kan du använda dig av föreningens dator med Supernova.

Svenska synskadade i Västnyland

Svenska synskadade i Västnyland r.f. inbjuder till månadsträff lördagen den 14 oktober kl. 13.00 i Lyan, Ekenäs. Tessa Bamberg och Tor Hanner informerar om punktskrift. Eftersom Vita käppens dag infaller följande dag, söndag, kommer media att gästa oss. Vi får kaffe med dopp. Anmäl dig senast torsdagen den 12 oktober till Bjarne tfn 040-544 8313 eller till Birgitta tfn 019-241 1233. Varmt välkommen! Styrelsen.

Åbolands Synskadade

Åbolands Synskadade håller "MUSIK MED NINA" torsdagen den 5 oktober kl. 14.30 på verksamhetscentret Sydvästen, Eriksgatan 5 A 9, i Åbo. Pargasborna anmäler sig till Harriet, tel. 4584665. Välkomna med på en trevlig musikstund!

Oktobermånads medlemsträff hålles lördagen den 14 oktober kl. 14.00 på "Seniorstugan", Elmgrensgatan 2 i Pargas. Program och kaffeservering. Åboborna anmäler sig till Marita, tel. 2315135, senast den 9 okto-

ber. Väl mött på medlemsträffen!

Lördagen den 11 november kl. 14 går vi på Åbo Svenska Teater och ser musicalen "Urinetown". Vi har 21 biljetter till ett pris av 23 euro/st. Anmälningar till Marita, tel. 2315135. Styrelsen

Ålands synskadade

Tisdagar kl. 18 - 19 simmar vi i Gullåsens bassäng och torsdagar kl. 12-15 spelar vi boccia på Ankaret. Välkommen med! Föreläsning: Motivation, inspiration och mental styrka! med Lars-Morten Losvik måndag 2 oktober kl. 19.00 på Källbo skola, Godby, Finström. Anmälan till Ålands Handikappförbund r.f.

Norra Österbottens svenska synskadade

Föreningsträffen i oktober hålls tisdagen 10 oktober kl. 18.30 på verksamhetscentret Fyren, Otto Malmsg. 9 A 21 i Jakobstad.

Eftersom vita käppens dag infaller på en söndag inleder vi dagen med gudstjänst i Pedersöre kyrka kl. 10.00. Därefter promenerar vi med vita käppar i Jakobstad och avslutar med lunch på restaurang Visa Grande. P g a att maten måste bokas i förväg bör ni anmäla er till Ann-Sofie Gran-kulla, tel. 7234 880 eller 050-3795 658.

Onsdagen 18.10 ordnar vi en träff för nya synskadade medlemmar på Fyren. Närmare information om ovanstående evenemang på medlemsbandet. Välkomna! Hälsar NÖSS styrelse

MÖTESKALLELSE

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. kallar medlemmarna till stadgeenligt höstmöte den 28–29 oktober 2006

på Kylpylähotelli Yyteri i Björneborg. Mötesförhandlingarna inleds på lördag kl. 14.00 och fortsätter på söndag kl. 9.00. Vid mötet behandlas de i paragraf 7 av förbundets stadgar nämnda ärendena: verksamhetsplan för år 2007, budget för år 2007, medlemsavgift för stödjande medlemmar samt arvoden för år 2007, val av viceordförande för 2007-2008, två styrelseledamöter för 2007-2009 samt två revisorer och revisorssuppleanter för 2007. Även eventuella övriga frågor och skriftliga motioner behandlas.

Deltagaravgiften är 47 euro/person vilket inkluderar resor, kost och logi. Tillägg för enkelrum 25 euro.

Anmälningarna skall vara centralkansliet tillhanda senast tisdagen den 10 oktober. Medlemmarna ombeds anmäla sig till sina respektive föreningar senast torsdagen den 5 oktober, enligt följande:

Norra Österbottens svenska synskadade r.f.:

Ann-Sofie Grankulla
ti-to kl. 9-14
tfn (06) 723 4880

Vasa svenska synskadade r.f.:

Marléne Ekholm
må-to kl. 9-11
tfn (06) 317 0654

Svenska synskadade i Västnyland r.f.:

Christel Eriksson
tfn 040 745 1933

Svenska synskadade i Östnyland r.f.:

Stina Roms
tfn (019) 582 514

Svenska synskadade i Mellersta Nyland r.f.:

Tina Sandelin
må-ons kl. 9.30-13.30
tfn (09) 612 1779

Åbolands synskadade r.f.:

Marita Andersson
må-fr kl. 9-10
tfn (02) 231 5135

Ålands synskadade r.f.:

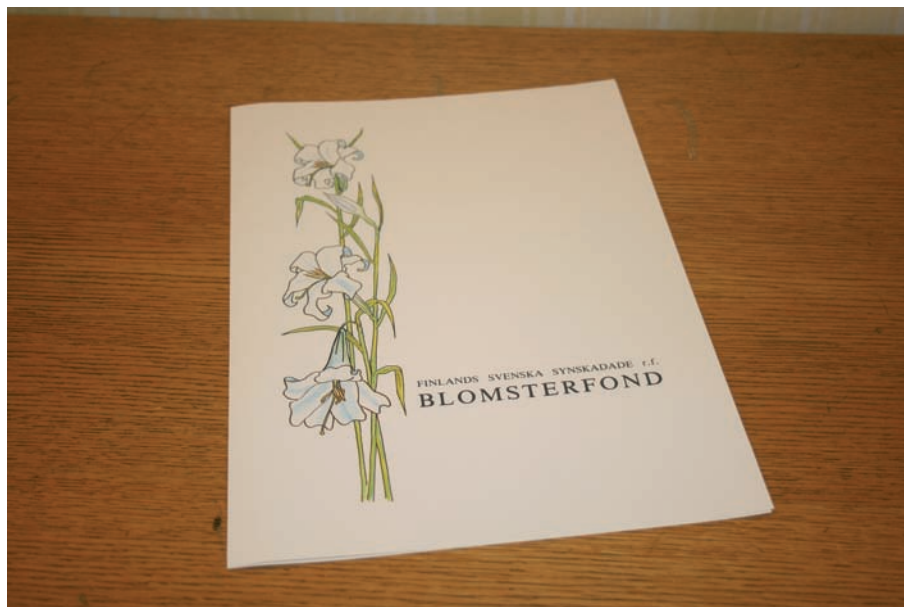
Ann-Mari Mattsson
må-ons kl. 9-11
tfn (018) 388 24

Möteshandlingar på önskat medium, program för mötesdagarna och tidtabeller för de abonnerade bussarna sänds till alla anmälda. Vi ber alla mötesdeltagare bekanta sig grundligt med mötesmaterialet på förhand! Välkommen!

– Styrelsen

MEDELANSKAFFNING

Kondoleanser och gratulationer

Hur kan du stödja?

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. (FSS) har två olika kondoleanskort (s.k. adresser) och två gratulationskort. I stället för blommor kan du uppvakta på högtidsdagen med ett kort eller ihågkomma den bortgångna med en adress. Medlen som tillfaller FSS:s Blomsterfond understöder verksamheten för en bättre vardag för svenska synskadade.

Det finns ett flertal textvarianter och korten kostar:

Textade kort

Stora: 9€

Små: 7€

Otextade kort

Stora: 7€

Små: 5€

Du kan beställa korten från FSS kansli på telefonnummer 09-6962 300.

TALBÖCKER PÅ FRÄMMANDE
SPRÅK : 01/2006: 1.1.-31.7.2006

Celia – Biblioteket för synskadade

Bibliotekets telefonservice och besökstider: tisdagar klockan 11-18
(juni-augusti 11-15),

onsdagar och torsdagar klockan 11-15.

Besöksadress: Maruddsvägen 74,
Östra centrum, Helsingfors.

Postadress: PB 20, 00030 IIRIS

Telefonnummer till utlåningen
(09) 2295 2230

Utanför öppettiderna kan bokbeställningarna lämnas på samma telefonnummer.

e-post: biblioteket@celialib.fi

ENGELSKA

SKÖNLITTERATUR

CHRISTIE, Agatha

The mysterious affair at Styles / Agatha Christie ; regissör Enyd Williams ;
inläsare John Moffatt, Simon Williams,
Philip Jackson et al.

talbok, 2 c-kas, 2 h 30 min

BBC Radio 4, 2005

It is 1916. Captain Hastings has been
invalided out of the Great War and
goes to convalesce at Styles Court.

Styles is not a happy household and
in the blistering summer heat, tensions
mount. Even so, the tragic murder
which occurs is not expected. With a
thoroughness that is to become legendary,
Poirot commences his first investigation
in England. First published in
1920. A BBC Radio 4 full-cast dramatisation.

c-kas 150251

COELHO, Paulo

Eleven minutes / Paulo Coelho ; övers.
av Margaret Jull Costa ; inläsare Robert
Powell talbok, 6 c-kas, 7 h 37 min
BBC Audiobooks, 2005

Maria is a Brazilian girl, convinced
from an early age that she will never
find true love. A chance meeting in Rio
takes her to Geneva, where she ends
up selling herself to survive. But when
her emotional barriers are tested by a
young painter, she must choose between
the dark path she is on and risking
everything to find her inner light.

c-kas 123221

HARRIS, Joanne

Chocolat / Joanne Harris ; inläsare
Juliet Stevenson

talbok, 8 c-kas, 9 h 45 min

BBC Audiobooks, 2005

When an exotic stranger, Vianne Rocher, arrives in the French village of Lansquenet and opens a chocolaterie directly opposite the church, Father Reynaud identifies her as a danger to his flock. As mouths water with anticipation, can the solemnity of the Church compare with the pagan passion of a chocolate éclair?

c-kas 150246

TOLKIEN, J. R. R.

The Silmarillion / J. R. R. Tolkien ; red. av Christopher Tolkien ; ill. Ted Na-smith ; inläsare Peter Knight
talbok Daisy 2.02, 1 cd-rom, 17 h 27 min

Celia, 2006

The Silmarillion is the history of the rebellion of Fëanor and his people against the gods, their exile in Middle-earth, and their war, hopeless despite all the heroism of Elves and Men, against the great Enemy. The book includes also several other shorter works: Ainulindalë, Valaquenta, Akallabêth, Of The Rings of Power and The Third Age.

Daisy 149171

GREKISKA

SKÖNLITTERATUR

WALTARI, Mika

O Etrouskos / Mika Waltari ; övers. av Alexandra Soteriou ; inläsare Antero Hyvönen

talbok, 17 c-kas, 25 h

Celia, 2006

En stor roman som utspelas i antiken och t.o.m. har etruskiskt stoff. En långsamt böljande berättelse om en tid vi egentligen vet mycket lite om.

c-kas 142438

Daisy 142439

FRANSKA

SKÖNLITTERATUR

PAASILINNA, Arto

Petits suicides entre amis / Arto Paasilinna ; övers. av Anne Colin du Terrail ; inläsare Jean-Luc Rossin
talbok Daisy 2.02, 1 cd-rom, 6 h 48 min

Celia, 2006

Ödets nyck gör att en överste och en konkursdrabbad direktör möts i en lada, dit båda kommit för att ta sina liv. Efter ett nattligt samtal beslutar de att söka upp andra självmordskandidater för att begå kollektivt självmord. En halsbrytande bussfärd genom Europa tar sin början i jakten på den bästa viloplatsen.

Daisy 141962

TYSKA

SKÖNLITTERATUR

HAUPTMANN, Gaby

Yachtfieber : Roman / Gaby Hauptmann ; inläsare Claudius Technau

talbok Daisy 2.02, 1 cd-rom, 7 h 34 min
 Celia, 2006
 Elitens relationskarusell erbjuder rikligt med överraskningar. Miljö: segelklub-
 barnas och strandkasinos värld.
 Daisy 148970

RYSKA

SKÖNLITTERATUR

AKUNIN, Boris
 Spionski roman : roman / Boris Akunin
 ; inläsare Michail Jegorenkov
 talbok, 6 c-kas, 7 h 48 min
 Celia, 2006
 En spionroman.
 c-kas 148982
 Daisy 148984

BROWN, Dan
 Angely i demony / Dan Brown ; pere-
 vod s anglijskogo G. B. Kosova ; inlä-
 sare Mihhail Jegorenkov
 talbok, 13 c-kas, 18 h 45 min
 Celia, 2006
 Ett forntida brödraskap har återupp-
 stått och Vatikanen är i fara. En hetsig
 jakt börjar.
 c-kas 158493
 Daisy 158497

DROBINA, Anastasia
 Barinja uhodit v tabor / Anastasia Dro-
 bina ; inläsare Elena Spirina
 talbok, 11 c-kas, 15 h
 Celia, 2006

Historisk kärleksroman för läsaren till
 Moskva på 1800-talet.
 c-kas 145765
 Daisy 145766

MANNING, Henning
 Otstavaja na sjag : kriminalnyi roman /
 Henning Mankell ; övers. av I. Matytsi-
 noj ; inläsare Mihail Jegorenkov
 talbok, 12 c-kas, 17 h 30 min
 Celia, 2006
 Ystadpolisen Kurt Wallander jagar efter
 en seriemördare, som avskyr glada
 människor.
 c-kas 119802
 Daisy 119803

MARININA, Aleksandra
 Tsornyi spisok ; Posmertnyi obraz : po-
 vesti / Aleksandra Marinina ; inläsare
 Elena Spirina
 talbok, 13 c-kas, 18 h
 Celia, 2006
 Två spänningsromaner: i den första
 undersöker privatdetektiven Stasov en
 serie mord på filmstjärnor under sin
 semester i en kuststad. I den andra blir
 inspektör Anastasia Kamenskaja vid
 Moskvapolisen tvungen att slåss mot
 korruption.
 c-kas 129388
 Daisy 129398

WALTARI, Mika
 Sinuhe, jegiptjanin : povestvovanije o
 zizni tselitelja Sinuhe, faraona Ehna-
 tona i tsaritsy Nefertiti / Mika Waltari
 ; övers. av Vladimir Bogatsov et. al. ;
 Jelena Kamenskaja ; inläsare Mihail

Jegorenkov

talbok, 21 c-kas, 29 h 15 min

Celia, 2006

Roman byggd på historiska fakta om människor och händelser i det gamla Egypten och de angränsande Medelhavsländerna under farao Echnatons tid.

c-kas 139507

Daisy 139514

ESTNISKA

SKÖNLITTERATUR

FAULKS, Sebastian

Charlotte Gray / Sebastian Faulks ;

övers. av Riina Jesmin ; inläsare Katrin Kriis

talbok, 16 c-kas, 22 h 15 min

Pimedate Infoühing Helikiri, 2004

Charlotte enrolleras 1942 i brittiska underrättelsetjänsten. Hennes älskade Peter, RAF-pilot, har efter en bomb-räd mot mål i Frankrike rapporterats saknad. Charlotte tror att han överlevt och när hon får ett uppdrag i en fransk landsortsstad ser hon en chans att kontakta honom.

c-kas 130452

Daisy 130454